

[Fuglsang.]

bruket. Derfor er de mindre Landbrugere vanskeligt stillede nu, da man skal oprette, hvad der er forsømt under Krigen. Omlægning og Nyanskaffelser vil komme til at spille en betydelig Rolle for disse Ejendomes Skæbne. Det foreslaaede Beløb maa derfor snarere siges at være for lille end tilstrækkeligt.

Jeg vil gerne henlede den højtærede Landbrugsministers Opmærksomhed paa et Forhold, som jeg kunde ønske overvejet nærmere. I § 3 staar der, at Renten af Laanene skal være 4 pCt. Denne Rentefod er for høj netop i Øjeblikket, da man stærkt bestræber sig paa at konvertere Laanene ned paa en lavere Rentefod. Staten bør ikke staa tilbage i disse Bestræbelser, men gaa i Spidsen, og derfor bør § 3 ændres saaledes, at Rentefoden nedsættes til f. Eks. 3 pCt.

Idet jeg haaber, at det høje Ting vil tage en saadan Ændring i Betragtning, skal jeg anbefale Lovforslaget til Vedtagelse.

Aage Fogh: Det Maal, der blev sat, da vi gennemførte Loven i 1939, maa siges at være naaet. Vi stillede dengang mod Oprettelse af Laaneforeninger i alle Amter; vi har faaet 31 Foreninger, der dækker hele Landet; Medlemstallet er 22 000 og Garantikapitalen 5 Mill. Kr. I de forløbne Aar er det lykkedes at oparbejde en ret betydelig Reservefond paa noget over ½ Mill. Kr., hvorefter der er Mulighed for at gøre Brug af hele det Beløb paa 10 Mill. Kr., der er stillet til Raadighed.

Enkelte af de foregaaende Talere har gjort opmærksom paa, at Foreningerne mere er Indkøbsforeninger end Laaneforeninger. Det gælder i aller højeste Grad i dette Øjeblik, idet Laanebehovet ikke er saa stort. Der har været stærk Tilbagegang i det i de senere Aar; det vil rimeligvis stige igen senere. Men selve Indkøbsbehovet er ret betydeligt, og Udviklingen er stadig gaaet i Retning af, at de mindre Jordbrugere har brugt Fællesindkøbsforeningen, fordi de derigennem opnaar den Fordel, der altid kan tilbydes dem, der kan købe meget og betale kontant.

Jeg vil derfor anbefale Forlængelsen af Loven og samtidig henstille til den højtærede Minister i hvert Tilfælde at overveje Muligheden af enkelte Smaaændringer. Det gælder det Omfang, hvori man maa købe; det er ret snævert begrænset i Øjeblikket, idet det kun drejer sig om Indkøb af Redskaber og Husdyr. Det var rimeligt at udvide Grænsen noget, saa at f. Eks. Ting som Husholdningsredskaber og andre Effekter,

der bruges i det mindre Landbrug, kunde inddrages under Indkøbsvirksomheden. Det gælder ogsaa Tilladelse til at yde Laan til Konsortier og Sammenslutninger, som foretager Indkøb af Avlsdyr og Indkøb af større Redskaber, der benyttes i Fællesskab. Det vilde være en Fordel for Foreningerne, hvis de fik Lov til at foretage disse Indkøb, selv om man derved kom op over den 1 000 Kr.-Grænse, der nu gælder.

Endelig vil jeg gerne henstille, at man forhøjer den almindelige Laanegrænse fra 1 000 Kr. til 1 500 Kr. I Betragtning af den Reservefond, der nu findes, vil denne Forhøjelse være fuldt forsvarlig. Det vilde være en væsentlig Forbedring, navnlig naar det drejer sig om Etablering af nye Brug og altsaa om ret store samlede Indkøb. Jeg maa ogsaa anse det for ønskeligt at drøfte Muligheden af at inddrage det Omraade, der hedder Anskaffelse af Saasæd, Kunstgødning o. lign. Det kan jo i Øjeblikket ske paa den saakaldte Høstpantebrevslov, men i hvert Tilfælde for mig at se har det ikke været nogen tiltalende Form for Bealaaning. Hvis man kunde drage dette Forhold her ind under, var der Mulighed for, at Høstpantebrevsloven kunde undværes eller i alt Fald blive mindre benyttet.

Jeg skal føje til, hvad der ogsaa er blevet sagt af nogle af de ærede foregaaende Talere, at den Rente, vi har Pengene til — det er jo 4 pCt. —, er stor, og skal vi have noget til Administrationen, fører det med sig, at den Rente, der maa udlaanes til til de enkelte Landmænd, ligger mellem 4½ og 5½ pCt. Det er en forholdsvis høj Rente i Dag, og derfor vil jeg over for den højtærede Landbrugsminister rejse det Spørgsmaal, om det ikke var muligt, at man kunde overveje nogen Nedsættelse af Renten, da der jo dog er blevet konverteret inden for mange andre Omraader.

Men altsaa, jeg mener at turde sige i Kraft af de Erfaringer, vi har for Virksomheden under Loven, at den har virket særdeles tilfredsstillende, og at der vil blive stærk Brug for den i kommende Tid, naar Besætningerne derude skal forøges, men at det kunde være ønskeligt at faa enkelte Ændringer i Loven, og derfor ønsker vi Lovforslaget behandlet i Udvalg.

Stærmosen: Vor Gruppe tilsiger gerne sin Støtte til Gennemførelse af det foreliggende Lovforslag. Vi har tænkt over de samme Problemer, som er rejst af tidligere ærede Ordførere, og saafremt der i Udvalget skulde kunne opnaas Enighed om en Forhøjelse af det i Loven fastsatte